

۱۹۸۳/۱۰

نظريه‌های تأثیرگذار در ادبيات

نويسنده: جان سادرلند

مترجم: دکتر رحیم کوشان

سبزان

Sutherland, John	سادرلند، جان	سادرنلند، جان - ۱۹۲۸ - م.	سرشناسه
	نظریه‌های تأثیرگذار در ادبیات /نویسنده جان سادرلند؛ مترجم رحیم کوشش.	عنوان و نام پدیدآور	
	تهران: سبزان، ۱۳۹۶.	مشخصات نشر	
	. ۲۹۶ ص.	مشخصات ظاهری	
	۹۷۸-۶۰۰-۱۱۷-۲۵۰-۲	شابک	
	وضعیت فهرست نویسی: فهیما	وادیا	
50 literature ideas you really need to know, c. 2010.	عنوان اصلی:	پادداشت	
Literature	ادبیات	موضوع	
	کوشش، رحیم - مترجم	شاهد افزوده	
	۱۳۹۶ م. ۴۵ PN	ردی‌ندی کنسره	
	۸۰۹ :	رده بازی دیوبی	
	۴۹۴۷۸۹۷ :	شماره کتابشناسی مل	

انتشارات سبزان

میدان فردوسی - خیابان فرucht - ساختمان ۵۴
۸۸۳۱۹۵۵۸ - ۸۸۴۰ - ۴۴

نظریه‌های تأثیرگذار در ادبیات

- نویسنده: جان سادرلند
- مترجم: رحیم کوشش
- ناشر: سبزان
- حروفچینی، صفحه‌آرایی، طراحی و لیتوگرافی: واحد فنی انتشارات سبزان

۸۸۳۴۸۹۹۱ - ۸۸۳۰۳۵۷۲

- نوبت چاپ: دوم - مهر ۱۳۹۷
- تیراز: ۳۰۰ نسخه
- قیمت: ۳۲,۰۰۰ تومان
- چاپ و صحافی: معراج

فروش اینترنتی از طریق سایت آی کتاب www.iiketab.com

ISBN: 978-600-117-250-2

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۱۷-۲۵۰-۲

فهرست مطالب

۵	درآمد
۷	بخش اول: چند مفهوم بنیادی
۹	۱. تبلیغ
۱۴	۲. بهام
۱۹	۳. تاریل
۲۴	۴. کلاسیس
۲۹	۵. نیت گرانی
۳۴	۶. ع مغالطة عاطفی
۳۹	۷. روایت / داستان
۴۴	۸. حماسه
۴۹	۹. شعر غنایی / وزن شعر
۵۵	۱۰. گوتیک
۶۰	۱۱. تناقض ترجمه
۶۵	بخش دوم: ساختار؛ چگونگی کار سرد
۶۷	۱۲. فرهنگ
۷۳	۱۳. محیط اجتماعی
۷۸	۱۴. زیریننا / روبنا
۸۳	۱۵. آثار معیار
۸۹	۱۶. ژانر / نوع ادبی
۹۴	۱۷. پایان‌بندی
۹۹	۱۸. تغییر بازدیدیم
۱۰۴	۱۹. مالکیت
۱۰۸	۲۰. اقتدار در نقد
۱۱۴	۲۱. سبک
۱۲۱	بخش سوم: ابزارهای ادبی
۱۲۳	۲۲. تمثیل
۱۲۸	۲۳. طعنه‌زنی و وارونه‌گویی

۱۳۴	تصویرگری	۲۴
۱۳۹	تلمیح	۲۵
۱۴۴	آشنایی زدایی	۲۶
۱۴۹	سرهم‌بندی	۲۷
۱۵۴	فراداستان	۲۸
۱۶۰	انسجام خصوصیات	۲۹
۱۶۵	بخش چهارم: انگاره‌های جدید	
۱۶۷	۳۰. ساختارگرایی / پس از ساختارگرایی	
۱۷۲	۳۱. شالر هشکنی	
۱۷۷	۳۲. مت-محوی	
۱۸۲	۳۳. ولب-سازی دوسویه	
۱۸۷	۳۴. پسانوگرایی	
۱۹۲	۳۵. چندصدایی دگرآمایی	
۱۹۷	۳۶. تاریخ‌گرایی نو	
۲۰۲	۳۷. پس‌استعمارگرایی	
۲۰۷	۳۸. نشانه‌شناسی	
۲۱۲	۳۹. نظریه پذیرش / خواننده‌واکنش	
۲۱۷	۴۰. سیاست جنسی	
۲۲۳	بخش پنجم: جرم‌های ادبی	
۲۲۵	۴۱. سرقت ادبی	
۲۳۰	۴۲. بذرگانی / مستهجن‌نویسی	
۲۳۵	۴۳. هجو	
۲۴۰	۴۴. کفرگویی	
۲۴۴	۴۵. تسامح و تساهل	
۲۴۹	۴۶. دروغ‌های ادبی	
۲۵۴	۴۷. نویسنده‌گان مجهول (روح‌وار)	
۲۵۹	بخش ششم: آینده ادبیات	
۲۶۱	۴۸. فن فیک	
۲۶۷	۴۹. کتاب الکترونیکی	
۲۷۲	۵۰. طغیان ادبی	
۲۷۷	پاسخ آزمون‌ها	
۲۷۹	واژه‌نامه	
۲۸۵	نهاية	

درآمد

نقد ادبی داراء دو اشغال است که با یکدیگر در تقابل اند: یکی آن که مبادرت به آن بیش از اندازه آسان است (هر کس می‌تواند «غرور و تعصب»^۱ را آگاهانه بخواند); دیگر آن که به شکل سردرگم کننده‌ای دشوار است (هر کس نمی‌تواند آن را بخواند، اکه درباره «غرور و تعصب» گفته‌اند، به راحتی دریابد).

نخستین نکته‌ای که اند . آن تجھه داشته باشیم، دوسوگراپی ذاتی ماهیت نقد ادبی است. در دنیای نقد، میان نظریه و عملکرد، روز و شب و خود ندارد. بسیاری از انگاره‌های مربوط به ادبیات را خود شاعران و نویسندهان به وجود اوردهان در «اقع، همچنان که تی. اس. الیوت»^۲ می‌گوید، تنها کسانی که ادبیات را می‌آفرینند، می‌توانند مطالب مفهی آن بنویسند. آنچه غیر از این است، به تعبیر دی. اچ. لارنس^۳ به تمامی بیوهوده کاری است.

اگر بخواهیم در باب این نکته، از زمینه‌ای دیگر سال بزنیم، می‌توانیم بگوییم هیچ کس نمی‌تواند ادعا کند تنها کسانی می‌توانند تاریخ‌نویس باشند که تاریخ را می‌سازند و هیچ کس - در واقع افراد اندکی که درباره آن اندیشیده‌اند - با الیوت، سراینده «سرزمین بی‌حاصل» (بردترین شعر سده بیستم) و «بیشهه مقدس»^۴ (یکی از بزرگ‌ترین کتاب‌های نقد ادبی همان قرن) موافق باشد، بد بود؛ اما در نهایت، کسانی که صرفاً درباره ادبیات می‌نویسند یا سخن می‌گویند (بخصوص کسانی که این انجام این کار بول دریافت می‌کنند)، در داوری‌های خود، احتمالاً اعتماد به نفس چندانی از خود انسان نمیدهند و به این ترتیب شرایطی فراهم می‌سازند تا خود را تسلیم توضیحات و تفسیرهای کسانی شوند که در این مورد عمللاً سخنان چندان بالرزشی نمی‌نویسند یا بر زبان نمی‌آورند. آیا ما نباید به دیدگاه‌های خود شکسپیر^۵ درباره نمایشنامه‌های او اهمیت بدهیم؟ آیا این دیدگاه‌ها از تمام نقدهایی که درباره شکسپیر نوشته شده‌اند، ارزشمندتر نخواهند بود؟

-
1. Pride and Prejudice
  2. T. S. Eliot
  3. D. H. Lawrence
  4. The Waste Land
  5. The Sacred Wood
  6. Shakespeare

نقد یا نظریه ادبی نمی‌تواند اثر بزرگی را که در دنیای ادبیات همواره از جاذبه‌های بسیاری برخوردار است، آنچنان که باید توضیح دهد و همه چیز را در مورد آن روشن گردازد. ما حتی پس از چهارصد سال اندیشیدن درباره شکسپیر، هنوز هم به طور کامل آثار او را در نیافته‌ایم؛ اما خواننده‌ای که خود را به خوبی آماده ساخته است، در بی آن خواهد بود تا برای فهم آنها بهترین وسیله‌ای را که می‌تواند، به دست آورد. ما در این کتاب، با تکیه بر پنجاه مفهوم مهمی که به آنها پرداخته‌ایم، قصد داریم چنین وسیله‌ای را برای شما فراهم بیاوریم. روشن است که هر خواننده اهلی، در مواردی، در باب رویکردها و دیدگاه‌هایی که می‌تواند برای او سودمندتر باشد، تصمیم خواهد گرفت. به عنوان نمونه، یک تاریخ‌گرا و یک ساختار‌گرا (دو مورد از میمی که در این کتاب از آنها سخن گفته‌ایم) به متن‌هایی دست خواهند یافت که کاملاً با آنچه در دیگر بخش‌های کتاب آمده است، متفاوت‌اند و نتایجی نیز که آنها به دست خواهند آورد، احتمالاً همانند دیگر نخواهد بود. اما دانستن شیوه‌ها و شگردهای گوناگون، مجموعه گسترده‌تری از دیدگاه‌ها را در اختیار خواهند قرار می‌دهد و به این ترتیب او برای به کار بستن در باب آثار ادبی و سخن گفتن درباره آنها ابزارهای... مترم در دست بسیار خواهد داشت.

در نظر هر فرد خاص، مفهوم... بود [...] که از تمام مفاهیم دیگر فراتر است و باید به خاطر سپرده شود؛ یعنی در نهایت در آنجاست که ادبیات... ای اه لذت‌بخش است. توصیه من به شما این است: بادقت و آگاهانه بخوانید. این یکی از بزرگ‌ترین لذت‌های... این که زندگی می‌تواند به شما بخشید.